

کلوپ‌های حمایت و جبران خسارت P & I

سعید آهنگران

هدف ما در این مقاله بیشتر از آنکه وارد جزئیات شویم، معرفی مختصر کلوپ‌های پی اند آی و شرح وظایف آنهاست، بطوریکه بتوانیم اطلاعاتی هر چند کلی جهت آشنایی بیشتر با پوشش‌های بیمه‌ای ارائه شده توسط این کلوپها، که در صنعت بیمه و حمل و نقل نامی آشنا هستند، در اختیار علاقمندان قرار دهیم.

تاریخچه پیدایش کلوپ‌های پی اند آی

در اوایل قرن هجدهم حق تصدی در امور بیمه گری دریایی بوسیله مصوبه پارلمان وقت انگلستان محدود شده و علاوه بر بیمه گران لویدز، فقط دو شرکت بیمه، امتیاز صدور بیمه‌نامه‌های دریایی را داشتند. بنابراین تصدی چنین اموری از طرف اشخاص بصورت منفرد و یا مشترک ممنوع بود. بدیهی است با وجود رقابت بسیار محدود در این زمینه و با توجه به اینکه قسمت اعظم بیمه‌های دریایی باین ترتیب در دست بیمه گران قرار گرفته بود، ایشان قادر بودند حق بیمه‌نامه‌های گزافی از صاحبان کشتی جهت صدور بیمه‌نامه بدنه دریافت دارند. جهت رهایی از پرداختن چنین حق بیمه‌نامه‌هایی بود که صاحبان کشتیها بصورت کلوپ‌های غیرانتفاعی و با هدف بیمه نمودن متقابل یکدیگر گردهم آمدند. در بدو امر فعالیت این کلوپها غیرقانونی بود، اما بدنبال شکایات فراوانی در زمینه انحصاری بودن صنعت بیمه، قانون دیگری در پارلمان تصویب شد که بسیاری از محدودیت‌های قانون قبل را مرتفع ساخته و در نتیجه فعالیت این کلوپها قانونی گردید.

چون کلوپها جهت مقابله با انحصاری بودن بازار بیمه دریایی و جلوگیری از پرداخت حق بیمه‌نامه‌های گزاف تحمیل شده توسط بیمه گران تشکیل گردیده بود؛ از این رو زمینه فعالیت این کلوپها محدود به صدور بیمه‌نامه‌های بدنه و کرایه کشتی می‌شد. اما بدنبال رقابتی که در نتیجه فعالیت این کلوپها در بازار بیمه دریایی بوجود آمد و با کاهش یافتن حق بیمه‌نامه، بمرور زمان از اهمیت کلوپ‌های پی اند آی کاسته شد.

لیکن تصویب قوانین جدید ، مخصوصاً قانون حوادث فاجعه آمیز مصوب ۱۸۴۶ و قانون لنگر گاه ، اسکله ، بارانداز مصوب ۱۸۵۴ و قانون کشتیهای تجاری مصوب ۱۸۵۴ موجب افزایش مسئولیت صاحبان کشتی در مقابل اشخاص ثالث و سایر مسئولیتهای دیگر (که تحت بیمهنامه های بدنه کشتی از پوشش بیمه‌ای برخوردار نبودند) گردید . بنابراین بار دیگر اهمیت وجود این کلوپها بطور چشمگیری آشکار شد .

آشنایی هر چه بیشتر صاحبان کشتی با مسئولیتهای جدید که گاهی منجر به پرداخت خساراتی بیش از ارزش کشتی می‌شد ، ضرورت پیدا نمودن روشی جهت بیمه نمودن خطرات ناشی از این مسئولیت ها را که در برخی موارد بسیار حیاتی بود ، آشکار ساخت .

همانطور که گفتیم بیمهنامه‌های بدنه کشتی که بطور معمول در بازار قابل خرید بود ، این مسئولیت ها را تحت پوشش قرار نمی‌داد ، لذا بار دیگر صاحبان کشتی نیاز روی آوردن به یکدیگر را جهت تامین پوششهای بیمه‌ای مورد نیاز حس کردند و بهمین منظور نخستین کلوپهای پی اند آی بصورت امروزی خود در سال ۱۸۵۵ تشکیل گردید که بیشتر تمایل به بیمه نمودن مسئولیت صاحبان کشتی در مقابل اشخاص ثالث داشت تا صدور بیمهنامه‌های بدنه و کرایه کشتی .

از آن روزهایی که اعضاء کلوپهای پی اند آی را صاحبان کشتی انگلیسی تشکیل می‌داد و طبیعتاً از قوانین انگلستان پیروی می‌شد تا بحال تغییرات زیادی بوجود آمده است و در حال حاضر این کلوپها بصورت انجمن های بین‌المللی که اعضاء آنها را صاحبان کشتی از تمامی نقاط دنیا تشکیل می‌دهد ، فعالیت می‌نمایند .

امروزه حمایت وسیع و بیمهنامه‌های تامین خسارت صادره توسط کلوپهای پی اند آی شباهت بسیار کمی با آنچه که برای اولین بار یعنی یکصد سال پیش وجود داشت ، دارد . اما هنوز یک چیز تغییر نکرده و آنهم هدف اعضای کلوپ از گردهم آیی بمنظور حمایت متقابل یکدیگر درمقابل خسارات وارده به ایشان است .

قلمرو فعالیت کلوپهای پی اند آی در ارائه پوششهای بیمه‌ای

کلوپهای پی اند آی صاحبان کشتی را در مقابل خطرات مهمی که بوسیله بیمهنامه‌های دریائی معمول پوشش ندارند ، بیمه می‌نماید .

در سالهای نخست این کلوپها، مهمترین خطراتی که تحت پوشش بیمه قرار می‌گرفتند، عبارت بود از فوت و جراحات بدنی، لیکن پیشرفت تکنولوژی و وضع قوانین در طول سالیان، مسئولیتهای جدید و مهمی را برای صاحبان کشتی پدید آورده است که بنوبه خود موجب گسترش حیطه فعالیتهای کلوپهای پی اند آی شده، بطوریکه امروز هیچ مالک کشتی محتاطی نمی‌تواند از حمایت و خدمات این کلوپها اجتناب ورزد.

کلوپهای پی اند آی بجز در دو مورد که مربوط به خسارات همگانی است، کلیه خطراتی را که در زمینه مسئولیتهای صاحبان کشتی در قبال اشخاص ثالث است تامین می‌نماید.

لیکن توضیح این نکته ضروری است که پوششهای ارائه شده به صاحبان کشتیهای عضو کلوپ، تکمیل کننده خطرات دربرگیرنده بیمه بدنه کشتی است. لذا با توجه به متفاوت بودن خطرات بیمه شده تحت بیمه‌نامه‌های صادره توسط کشورهای مختلف، پوششهای بیمه‌ای کلوپ برای هر صاحب کشتی مطابق با نیاز بیمه‌ای وی در نظر گرفته می‌شود.

اعضای کلوپ‌های پی اند آی از حمایت متقابل یکدیگر بهره می‌گیرند و باین ترتیب هزینه‌های جاری کلوپ، به همراه مبالغ پرداختی بعنوان خسارت، بوسیله اعضاء به نسبت تناژ کشتی عضو کلوپ تامین می‌شود.

وظایف اصلی کلوپ عبارتست از:

- ۱- حمایت و جبران خسارات ناشی وارده به اعضاء در مقابل خطرات معین.
- ۲- ارائه خدمات در زمینه رسیدگی به خسارات در تمامی نقاط دنیا (به این منظور کلوپ در کنار کارکنان خود، از حمایت وکلا و دیگر اشخاص متخصص و مجرب در امور حمل و نقل و کشتیرانی در تمامی بنادر مهم دنیا استفاده می‌نماید).
- ۳- تهیه فوری وثیقه و ضمانت نامه مورد لزوم، جهت جلوگیری از توقیف یا بازداشت کشتی‌های عضو در ارتباط با خطرات بیمه شده توسط کلوپ.

چنانچه اعضاء کشتی خود را در مقابل کرایه، حق معطلی و دفاع؛ بیمه کرده باشند، کلوپ به نمایندگی از طرف صاحبان کشتی پیگیری خسارات را در هر نقطه از دنیا و در ارتباط با مسائل متنوعی که بر فعالیت و

ادامه کار کشتی تاثیر می‌گذارد بعهده خواهدگرفت . البته این وظیفه ممکن است شامل ارائه راهنماییهای حقوقی و یا درموارد لزوم تعقیب و پیگیری قانونی موضوع خسارت باشد

مجله الکترونیک بیمه و ایمنی

www.bimeh-mag.ir